

Our Beloved King-Emperor.

સા. સ. પા. ૬ ગ્રંથાલય

ગુજરાતી કૌપીરાઈ સંગ્રહ

ધણુંજ દુંકું ને

૬-૨-૬

વાહાલા વાંચક ફરી એક વાર મારા અનુભવા
અરોને માત્ર ધર્મનાંજ કામ માટે ખેલ સ્તેજ કરવ
કીધા છે, અને આશા છે જે હંમેશ માફક આ વ
રોનાં કામને તમે ખીરાદરો ઉતેજન આપશો, અને ત
સંતોષ મલશે એવી મારી ખાત્રી છે.

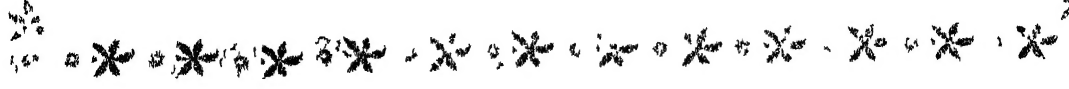
હું મારા આ દીખાયામાં ધણું લાંબું તાહેલું કરવા
આજ કાલ એમેચ્યુઅરો જે જાતનાં નાટકો કરે છે તે બારી
તેનો અનુભવ લઈનેજ (કોઈમી કલ્પને માટે અગત ટી
હું મારા એમેચ્યુઅરો માટે ખરી રીતનો તેઓને માત્ર ધનસાફ
ખચાવ કરું છું; જે કે મં આ ખેલ માત્ર ત્રણજ અઠવાડી-
અપાવીને સ્તેજ કીધા છે, એ ત્રણ અઠવાડીઆનાં કામનું પાત્ર, તમે
મેહરબાનોજ શું આવે છે તે જોશો, ને એ એમેચ્યુઅરોને ધનસાફ આપશો.

હું હંમેશાં પચલીકના લાલનાં જેખી ફૂંડો હોએ તેવાં ફૂંડો માટેજ
આવાં કામો માથે ઉઠાઉ છું અને કેહવાને ધણોજ મગર છેડું કે મારાં
હંમેશનાં આવાં કામોને પચલીક તરફથી ખરાં દીક્ષથી ઉતેજન મલે છે, અને
તેથીજ મને તેમજ મારા એમેચ્યુઅરોને કામમાં ઉત્ત આવે છે, જોકે એક
એમેચ્યુઅર નાટક સ્તેજ કરવાની ખટપટ અને જંગલ ફેટલી છે તે તો જે
ધણીને એ બાબદનો અનુભવ હોએ તેનેજ ખબર પડે, જોકે મારે હસ્તક કંઈખી
કલ્પ નથી એટલે કે હમો કંઈ ચોક્કસ એક એમેચ્યુઅર કલ્પનાં મેમબરો નથી
એટલે મને અને મારા એમેચ્યુઅરોને દરેક રીતની મુશ્કેલી પડે છે પણ દરેક
રીતની મદદ મને બહારથી મલે છે એટલે મને પોતાનેખી બહુજ ઉલટ આવે છે.

છેવટે હું એટલુંજ કહીશ કે મારાં આ કામમાં દરેક રીતની મદદ મને બહારથી
મલી છે તેઓ સઘલાંઓનો હું આ તકે ખરાં જીગરથી આભાર માનું છું.

લી૦

બરબોર પી. વજીદાર.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૩૦૪

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ઝોરડા દૈરજાં ગાંધી

વિષય ૬-૧૨-૪

“ઝાહાકી-ઢૌર.”

પાત્રો.

મેહરનોશજી ...	એક તવંગર વેપારી.	મી० ન. ર. નરીમાન
શાવક. ...	મેહરનોશજીનો બેટો.	,, હો. બે. કેબીનેટ મેકર.
ફરામરોજી ...	બલા ખવાસનો પત્નિ ખરાબ સંગતથી બગડેલો જવાન.	,, શી. એમ. મારકર.
સપલ ...	ઉડાઉ મોજલો અને કાવત્રા- બાજ ઉલથાપો.	,, પી. આર્. દુબાઈ.
સોરાખશાહ...	મેહરનોશજીની આશીસનો કલાર્ક.	,, જે. એસ. કાવારાના.
ખરબેર ...	સોરાખશાહનો બેટો.	,, ખી. ડી. વજીદદાર.
ડામુખા ...	એક પ્રાયવેટ દોટકરીવ.	,, જે. લાલકાકા.
લીખો ...	મેહરનોશજીનો નોકર.	,, ડી. એ. કુપર.
જર ...	ફરામરોજીની બેઠન.	,, ડી. કાલાબેવાલા.

(યજ્ઞદાં.)

“ઝોહાકી દૌર”.

અંક ૧ લો.

૧

શાલક—

—અયે યજ્ઞદાં સુખ કરતા તારું હરનીશ લખું નામ રખ—અયે યજ્ઞદાં.
જગ તમામ, લઈને નામ, કરેજો કામ, પામે મુદામ, મનની હામ,
કરીને કરમ, રાખો શરમ, તું દુઃખ હરતા—અયે યજ્ઞદાં.
કરૂ તારી તાબેદારી, ખલકતની હસ્તી સારી,
થાય નીસાર, દુન્યા સંસાર, તુજપે અપાર મગનમે,
હિલ તનમે, જાન મનમે, તું રતી હરતી ધરતા.—અયે યજ્ઞદાં,

૪૨—

જુઠી જુઠી છે રીતી, સત રખ પ્રીતી, તેને પુગે નહી કોઈ
ખ્યાડું છે, ન્યાડું છે, નામ લીધું મેં જોઈ.

સંપત્તી સંતની મીઠ્યા છે માયા મીઠ સગાં કે ખેશ,
અંત સમે કોઈ કામ ન આવે દ્રવ્ય કુટુંબ કે દેશ.

જુઠો જમાનો મતલબી માનો—છે આ તુફાનો

ચાલ્યા ગયા કંઈક રોઈ

કર નેકી તું તારી—એ નેકીની ચારી છે મોટી જયકારી

અમર ખુશખોઈ.

શાવક, જર—

નેક જાત આજે રાત મળીને સાથ જોઇશું નાટક વહાલી
કેવી ખુશાલી પામીશું મોજ અતિ.

વાહાલાને વહાલી જે બેઠ છે સાથ શ્રીકર નહિ રતી=નેક જાત
તમે વીજળીની ત્રામમાં જે ચાલશે, વહાલા તમે—

નારે નવી મોટરની જોજે બહાર,
જલદીથી આવજો મોટરજ લાવજો, હું બી થાઉં છું તૈયાર.

ખ્યારી ન્યારી તું રંગીલી દીપે અતિશે બહાર;

નહિ કરો જાની તારીફ મુજ અપાર

ખીલે ખુશ ખૂબ નસીબનો બહાર=વહાલાને વહાલી.

ભીખો—

હાં, હાં, કાદાં પપેટા વટેણા રતાળુ
 ને કોખી છે કોમળ કાલી કુલાવર
 મેથી ચોલાઇ કારેલાં કમોદીચો
 ભીંડાને ઈંડાં બસ મરઘીપર માર.
 ભારી બોળ લાવવાનું, પાછા પકાવવાનું.
 ખાઈને ખવરાવવાનું “ડ્યુટી” જંબલી છે
 સ્વધર દલાલી છે, આનો બેઆનીમાં,
 પાઇ દુકાનીમાં, બાકી ઉધાર.—હાં.

સપલ—

દુન્યા જાને મુજને માને-ભોલો ભાલો કાની જગમાં
ભરી મક્કારી ને બદકારી આ સેવકની રગરગમાં=દુન્યા

જેહાકના ખભાં ઉપર બેઠેલો સાંપ છું
જેહાંનને ભોલાવું હું એવો ખુદ પાપ છું
ગોલાંટ મારી ભોલાને ભોલાવવા થાપ છું,
ભમાવવામાં તો હું હૃદયમંદનો બાપ છું.

ફેરામ—

રંગ રૂપ કુલનો કારખાર સુલનો
એસકો ને મેસકો બની ફરું દમામમાં
નોકરી ન ચાકરી પાકીટ રહે ભરી
ચાલથી કમાલથી મચાવું ધુમધામ.

*

*

*

{ શાનથી કરીને ચાલાકી, અને બેબાકી વળી સફરકી.
{ બાનથી અઝીઝ છે બાકી, બસ વાત બદમાશીની

જર—

આજે જોવું છું આલમમાં મારા જેવાં મગન છે કોણ
 મન હર જહાલો, શેઠ ને ભાઈ, બેઉ મલ્યા અનમોલ=આજે
 બધી રીતે આરામ, નહિ સંકટથી કામ,
 મલે રાહત તમામ, ગરીબાઈનું ધામ
 જાણે જનત મુકામ, મને છે લાકલામ.
 દાતા અહિશાન તારા—મારાં જેવાં મગન છે કોણ=આજે

સપલ-ફસમ—

અરે હાં હાં હાં હુંબી બાણું છું સારી છે દગલબાજી

અરે હાં હાં હાં હુંબી માનું છું ખ્યારી છે દગલબાજી

વીલ લાવ કારસ્તાનીથી, મળસે પૈસો આસાનીથી

ડરવું નહીં બેઠમાનીથી, બેઠમાની બસ જ ચોરી લાવ=અરે હાં

નહીં થાશે નીશફલ મારી ખટપટ એતો ધંધો છે મારો

હવે જ ખટપટ કર ચીલખપટ એહશાન વીસરીશ નહીં તારો—

ડોપ.

અંક બીજો.

૯

લીજો—

ડાહ્યા પારહાણ મારે કહે ચાલજો.
મરઘાં બટકાં ઘેરે બહુ પાલજો.
છોડાં નાનાં મોટા-લેલે કરી રેતાં
વેચીને તમેજી વેચાવજો ડાહ્યા.=
મરઘી મુકે ઇંડા-ગોલ ગોલ મોટાં મોટાં
વેચીને વેપારી તમે કહાવજો.
મરઘો મારો લાડકો-ચાલે કેવો ફાંકડો.
કુકડેકુક બહુએ બોલાવજો=ડાહ્યા.

શાવક—

ઓ રણ રૂઠ ના—સંતાપમાં કાઢે છોડે છોડે.

આશાઓ આપો—મેહર મુજપે થાપો.

ભાગ દેજે નહીં બેકાર છોડે છોડે,—ઓ રણ.

ફરામ—

મુજ આસ કુટી ગઈ
 કરમ કુટી શીખ માને નહી બહેન મારી.
 તકદીર ખુરી જ્યાં હોય ખીચારી તદખીર કદી ન દે ચારી
 લાજ ન રાખે આજ માહારી સરજતની ગત ન્યારી
 એક તાતના ખુનથી ^૧,—જનમી પી એકજ માતનું શીર,^૨
 લાઈ સગાનો સુખન ન રાખે જળજો તે હમશીર.^૩

૧. એલાદથી; ૨ ફધ; ૩ બહેન.

લીખો—

આગો^૧ બાઈગો કોમરો માઝો આંની ગાંવચો દાદો
પાદરી ગમવલો^૨

આગો બાઈ માઝી રડાયલા લાગલીંગો

બાઈ માઝી કુતાયલા લાગલીંગો

મીં તવાં ગેતલી એક બાટલીંગો

આગો બેવરો નચાયલા લાગલીંગો

પાદરી દાદા, પાદરી દાદા, માઝો કોમરો મેલોગો
લંગલો^૩ તુઝો કોમરો, માઝો પાદરી ગમવલો—

૧. આગો—અરે ઓ. ૨. ગમવલો—મરી મયો. ૩. લંગલો—આગ લગાર.

ઉપલાં ગાયણનો તરબુતો:—

રોલજોરે મારી આઇઓ અને બાઇઓ : મારો કુકર્યો મરયો આજે મરી ગયો અને વળી તેની સાથે આજે મારા મોટા પાદરીએબી ટાકો બકી કીધો; મારી બાયડી બીચારી રડવા કુટવા લાગી ને તેનો ગમ જોષ મને બધું લાગી આવ્યું તેથી મેં એક બેવડાની બાટલી લઇ તે ગટાવવા માંડી ને વળી હીલમાં ગરમી લાવવા નાંચવા માંડ્યું ને બોલતો ગયો કે, ‘ઓઈરે પાદરી દાદા !’ મારી બધરી કૂદીપીટીને ભેંકડો તાણવા લાગી કે ‘ઓ મારા હીરા જેવા કોમરા-આ-આ-રે-એ-એ મેં કહ્યું’ કે ‘કોમરાને કહાં આગ લગારેજ ? મુન્ના જેવો પાદરી મરી ગયો તેને રડવા કુટવા લાગની કે પાંચ માણસમાં આખરે વધરો !’

શાલક—

દાવર તું જગ દાતા
 ધીરજનાં કૃપા, જશવંત દે તું
 મહેરની વર્ષે રહેમ તુંજપર=દાવર.
 તુંજપર તનમન, અરપણુ કરું
 કરું હર,
 કલથલ હરજન, હરી લજે જગપર
 ચીતમન મુજતું તુંજને અરપણુ
 મુખની ઘડી ઘડી પણ દે તું=દાવર.

ડો.પ.

અંક ત્રીજો.

૧૪

ડોસુબા -

ભરૂં હું લુટીને ગજવાં, મને દોઢીયાંનું ખસ કામ.
આપો જો મુજને પૈસા, કરૂં સો સો હું સલામ
ખસ દોઢીયાં હોય તો આવો, ને નહીં તો રામ રામ.
ખટપટ સટપટ પૈસાની, છું પૈસાનો ગુલામ.

*

*

*

{ દેજો ખસ દાનાઘથી, ખોલો ભરીને દામ.
હું પૈસાનો પુંજરી, ડોસુબા ભરૂં નામ
છે ધંધો મારો ભારી, રેસ સટાપર દોડધામ.
કકરો વકરો ખાલી થાય, લઈ મારવાડીથી કામ.

જર -

દાતા મુજને દે તું ચારી, ક્રીસ્તિ મારી પાર ઉતાર
ઓ જગવાલી, ઓ રખવાલી, બેલી તું કીરતાર.

આશા મુજ પાર ઉતાર, દાદાર તું લે ઉગાર.

મન તું જાણી, લે નીત માની.

રહે તું ખુદાથી ડરી, આખર જવં છે મરી.

બસ જફારે થઈ ન વફાતો રહી માણું હું તો કરગરી=દાતા

